

Oefenen met de NIO? Niet doen!

Amsterdam, juli 2011

Geachte mevrouw, heer,

Sinds enige tijd circuleert er materiaal dat het oefenen met de NIO promoot, onder meer van Chris de Feijter, Niotoets.nl en Leestrainer.nl.

Dit zijn initiatieven waar wij als uitgever van de NIO in het geheel niet achter staan, maar die we helaas niet in alle gevallen kunnen voorkomen. Het lijkt ons nuttig in deze brief aan te geven waarom wij bezwaar hebben tegen voorafgaand aan de testafname oefenen met de NIO c.q. NIO-achtige opgaven.

De drie belangrijkste redenen om niet te oefenen met de NIO zijn de volgende:

1. De normering is gebaseerd op leerlingen die zonder te oefenen de NIO hebben gemaakt;
2. De NIO is een aanlegtest. Niet de feitelijke, maar de *mogelijke* schoolprestaties worden gemeten, op basis van nieuwe opgaven die de leerling nog niet kent;
3. Tijdens de testafname worden oefenvoorbeelden bekeken en besproken.

Hieronder worden deze redenen in detail toegelicht.

1. Normering op basis van onvoorbereide leerlingen

De belangrijkste reden om vooraf niet te oefenen betreft de normering: de normen (vergelijksgegevens) van de NIO zijn gebaseerd op duizenden leerlingen die allemaal onvoorbereid (d.w.z. zonder vooraf te oefenen) de NIO hebben gemaakt.

Wordt er nu wel met leerlingen geoefend, dan komt de geldigheid van de normen in het geding: de testuitslag van leerlingen wordt nu niet meer afgezet tegen een vergelijkbare groep en zal mogelijk 'hoger' uitpakken dan reëel is.

Dat lijkt (voor leerlingen, hun ouders en misschien zelfs voor de leerkracht) wellicht positief, maar een te hoge uitslag kan leiden tot verwijzing naar een schoolniveau dat voor de leerling te hoog is gegrepen. Onnodig te zeggen welke schade een dergelijke verwijzing een leerling kan berokkenen.

2. Aanlegtest: mogelijke schoolprestaties op basis van nieuwe opgaven

Een tweede reden om vooraf niet te oefenen betreft het soort test dat de NIO is. Zoals bekend, is de NIO – in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Cito Eindtoets – een aanlegtest/intelligentietest en geen schoolvorderingentoets.

Waar een schoolvorderingentoets de *feitelijke* schoolprestaties van een leerling meet (dat wat een leerling in 8 jaar onderwijs heeft geleerd), meet een aanlegtest/intelligentietest de *mogelijke* schoolprestaties (dat wat een leerling 'in huis heeft').

Schoolvorderingentoetsen bestaan dus vooral uit opgaven die een beroep doen op *aangeleerde kennis* (en kennis wordt vermeerderd door regelmatig en langdurig te oefenen); aanleg- en intelligentietests bestaan vooral uit opgaven die een beroep doen op *inzicht*. Het is daarbij een expliciet uitgangspunt van de test om de leerling zoveel mogelijk een nieuw soort problemen en opgaven voor te leggen, opgaven die dus zo min mogelijk een beroep doen op aangeleerde kennis.

Oefenen met soortgelijke opgaven staat dus diametraal tegenover dat uitgangspunt van de test, is schadelijk voor de validiteit van de uitslag en kan leiden tot een vertekend advies.

3. Oefenvoorbeelden tijdens testafname

Een derde reden om vooraf niet te oefenen is dat het niet nodig is omdat er tijdens de testafname al wordt geoefend. Voorafgaand aan elk onderdeel worden oefenvoorbeelden bekeken en besproken. De leerlingen mogen dan ook nog vragen stellen. Pas als de vragen zijn beantwoord, wordt met de afname van het betreffende onderdeel begonnen en proberen de leerlingen in de daarvoor gestelde tijd zoveel mogelijk opgaven te maken.

Een veelgebruikt argument om vooraf te oefenen is dat faalangstige leerlingen worden benadeeld: dat zij minder presteren dan ze kunnen. Afgezien van de vraag of de faalangst werkelijk vermindert door te oefenen, is het natuurlijk de vraag hoe een faalangstige leerling presteert als de faalangst niet vermindert, ook niet in het voortgezet onderwijs. Ofwel: bestrijdt oefenen niet alleen de symptomen, en is bestrijding aan de bron niet de oplossing?

Zoals bij elke test geldt, is ook bij de NIO een ontspannen, geconcentreerde houding tijdens de afname het beste. Onzes inziens is het aan de ouders, de school en - op het moment van afname zelf - ook aan de testleider om leerlingen die de NIO gaan maken, te helpen deze houding te vinden en te behouden. Een oefencircus helpt daar niet bij!

Website voor ouders/verzorgers

Informatie over de NIO en redenen om er vooraf niet mee te oefenen vindt u ook op de speciale website voor ouders/verzorgers: www.niooefenen.nl.

Ouderbrochure

Ook dit jaar is er weer een (gratis!) ouderbrochure beschikbaar met informatie over de inhoud en het doel van de test, over de afname en het resultaat. Een exemplaar vindt u bij deze brief. U kunt deze voor uw school bestellen via de [bijgevoegde bestelbon](#).

Ik hoop u met deze informatie voldoende te hebben geïnformeerd en verblijf,

Met vriendelijke groet,
Boom test uitgevers

Ankie Lok
marketing & promotie